

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐԻ ԿՈՄԻՏԵ
ՀԱՐԿԱՅԻՆ ԵՎ ՄԱՔՍԱՅԻՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԻ ԲՈՂՈՔԱՐԿՄԱՆ
ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ**

ՈՐՈՇՈՒՄ N 37/26

ք.Երևան

26 օգոստոսի 2022թ.

Հայաստանի Հանրապետության պետական եկամուտների կոմիտեի հարկային և մաքսային մարմինների բողոքարկման հանձնաժողովը (այսուհետ նաև՝ Հանձնաժողով), քննության առնելով ՀՀ ՊԵԿ հարկ վճարողների ընթացիկ հսկողության հարկային տեսչություն-վարչության 12.07.2022թ. թիվ 4212401 արձանագրության դեմ Ա/Ձ Կարինե Պետրոսյանի (ՀՎՀՀ՝ 28073476) դիմում-բողոքը՝

ՊԱՐԶԵՑ

1. Բողոքարկման առարկան, դիմում-բողոքով բերված փաստարկները և ներկայացված պահանջները

Ա/Ձ Կարինե Պետրոսյանի (այսուհետ նաև՝ ընկերություն, բողոքաբեր) դիմում-բողոքում մասնավորապես նշված է, որ 10.06.2022 թիվ 4212401 արձանագրությունը կազմվել է ՀՀ Հարկային Օրենսգրքի 381-րդ հոդվածի պահանջների խախտմամբ: Մասնավորապես արձանագրությունում նշված չի եղել, որ գլխավոր հ/տ Նելսոն Կարապետյանը, հսկիչ գնում է կատարել նաև 08.06.2022թ.-ին ժամը 14:08-ին, որի դիմաց տրամադրվել է ՀԴՄ կտրոն, սակայն ուսումնասիրության հանձնարարագրում ուսումնասիրության փաստացի սկիզբը նշված է 10.06.2022թ.:

Ինչպես նաև արձանագրությունում նշված է, որ հարկային տեսուչ Սոնա Գրիգորյանի կողմից գնման դիմաց չի տրամադրվել 800 դրամ արժեքով ՀԴՄ կտրոն, սակայն իրականում Սոնա Գրիգորյանը՝ գնելով հացը, վճարել է 1000 դրամ գումար՝ ստանալով մանրը՝ 600 դրամ արժեքով (100 և 500 դրամանոց մետաղադրամներով), շարունակել է իր գնումը, չհեռանալով դրամարկղից, կատարել է ևս մեկ գնում՝ թխվածքարվիթ, որի արժեքն է 500 դրամ: Թխվածքարվիթի համար վճարել է 500 դրամ (մետաղադրամ) և հեռացել: Սակայն նշվում է, որ արձանագրությունում թխվածքարվիթի գինը նշված է 400 դրամ և իբրև, թե մեկ գնումով է կատարվել հսկիչի գնումը: Արձանագրությունում նաև սխալ է նշված «Z» հաշվետվության գումարը, ինչպես նաև նշված է, որ ստուգում անցկացնող հարկային ծառայողների կողմից գնված ապրանքը հետ է վերադարձվել տնտեսվարողին, որը ևս չի համապատասխանում իրականությանը: Բողոքաբերը խնդրում է հաշվի առնելով վերը նշված խախտումները, չեղարկել թիվ 4212401 արձանագրությունը:

2. Դիմում-բողոքի քննության համար էական նշանակություն ունեցող փաստերը

ՀՀ ՊԵԿ հարկ վճարողների ընթացիկ հսկողության հարկային տեսչություն-վարչության պետի 30.05.2022թ.-ի N 4212401 հանձնարարագրի (այսուհետ նաև՝ Հանձնարարագիր) համաձայն Ա/Ձ Կարինե Պետրոսյանի մոտ կատարվել է հսկիչ գնման ուսումնասիրություն՝ հսկիչ դրամարկղային մեքենաների կիրառության և (կամ) հսկիչ դրամարկղային մեքենաների միջոցով դրամական հաշվարկների համար սահմանված կարգերի ու կանոնների պահանջների պահպանումն ուսումնասիրելու նպատակով:

Հանձնարարագրում ընդգրկված պաշտոնատար անձի գրառման համաձայն ուսումնասիրությունը փաստացի սկսվել է 10.06.2022թ.-ին:

Հանձնարարագրի օրինակը ծանոթացման է ներկայացվել Ա/Ձ-ին, ով հրաժարվել է ստորագրել այն և ստանալ մեկ օրինակը, ինչի մասին ուսումնասիրություն իրականացրած պաշտոնատար անձանց կողմից սահմանված կարգով կատարվել է համապատասխան նշում:

ՀՀ ՊԵԿ հարկ վճարողների ընթացիկ հսկողության հարկային տեսչություն-վարչության 12.07.2022թ. թիվ 4212401 արձանագրության (այսուհետ նաև՝ Արձանագրություն) համաձայն՝ ՀՀ ՊԵԿ ՀՎ ԸՀ ՀՏ-վարչության ընթացիկ հսկողության տարածքային թիվ 4 /Մաշտոցի/ բաժնի հարկային տեսուչ Սոնա Գրիգորյանի կողմից 10.06.2022թ.-ին ժամը 12:03-ին ք. Երևան, Արշակունյաց 135/4 հասցեում գործող հացաբուլկեղենի խանութից կատարվել է հսկիչ գնում 800 դրամի չափով՝ երեք հատ հաց (երկու հատ ռամաշկա և մեկ հատ սեռի) 400 դրամ արժեքով և մեկ տուփ թխվացքաբլիթ 400 դրամ արժեքով, որի դիմաց վճարումը կատարվել է կանխիկ դրամով, վճարվել է 1000 դրամ, որից վերադարձվել է մանրը 200 դրամ: Վաճառողուհին, որը ներկայացավ Անահիտ անունով, գումարը չի մոտքագրել ՀԴՄ և համապատասխան գումարի ՀԴՄ կտրոն չի տրամադրել: Ստուգումն իրականացնող հարկային ծառայողների կողմից ներկայացվել են ծառայողական վկայականները և ստուգման հանձնարարագիրը՝ ծանոթացման, այնուհետ գլխավոր հարկային տեսուչ Նելսոն Կարապետյանի կողմից ժամը 12:08-ին ՀԴՄ-ից դուրս է բերվել «Z» հաշվետվություն՝ 36130 դրամ ընդհանուր գումարով, որում ներառված չէր կատարված վճարման արժեքը: «Z» հաշվետվությունը դուրս բերելուց հետո կատարված վճարման արժեքը՝ 800 դրամը, ժամը 12:09-ին մուտքագրվել է: Գնված ապրանքը ստուգում անցկացնող հարկային ծառայողների կողմից հետ է վերադարձվել տնտեսվարողին, (ակտը կցվում է), և հետ տրամադրվել գնման գումարը:

Ստուգմամբ պարզվել է, որ տնտեսավարող սուբյեկտի կողմից խախտվել են ՀՀ հարկային օրենսգրքի 381-րդ հոդվածի 3-րդ կետի, ինչպես նաև ՀՀ Կառավարության 03.12.2020թ. թիվ 1976-Ն որոշման հավելված N 3-ով սահմանված հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների կիրառության կանոնների 3-րդ կետի պահանջները, համաձայն նույն կարգի 17-րդ կետի 2-րդ և 3-րդ ենթակետերով գնված ապրանքի կամ ստացված ծառայության արժեքի կամ քանակի չմուտքագրումը հսկիչ-դրամարկղային մեքենա դիտվում է հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների կիրառության կանոնների խախտում:

Արդյունքում տնտեսավարող սուբյեկտին առաջադրվում է տուգանք՝ ՀՀ հարկային օրենսգրքի 416-րդ հոդվածի 2-րդ կետով հսկիչ դրամարկղային մեքենաների կիրառության կանոնների (բացառությամբ սույն հոդվածի 4-րդ մասում նշված դեպքի) խախտման համար

կազմակերպությունը, անհատ ձեռնարկատերը կամ նոտարը տուգանվում է 200 հազար դրամի և տվյալ հարկ վճարողի բոլոր հսկիչ դրամարկղային մեքենաներով նախորդ եռամսյակի ընթացքում արձանագրված շրջանառության 0.5 տոկոսի գումարի հանրագումարի չափով, բայց ոչ ավելի, քան 10 միլիոն դրամը: 2022թ. 1 եռամսյակի ընթացքում հսկիչ դրամարկղային մեքենաներով արձանագրված շրջանառությունը կազմում է 9309478 դրամ:

Տնտեսվարող սուբյեկտին առաջադրվում է տուգանք՝ 246547 դրամի չափով (200000+ 9309478*05%):

Տվյալ դեպքում դիմում-բողոքով ներկայացված՝ թիվ 4212401 հանձնարարգրի շրջանակներում 08.06.2022թ-ին հսկիչ գնում կատարված լինելու, ինչպես նաև գնված թխվածքաբլիթի՝ 500 դրամ արժեքնալու և առանձին-առանձին գնումներ անելու վերաբերյալ Բողոքաբերի պնդումները հիմնավորող և վերջինիս համար բարենպաստ վարչական ակտ ընդունելու համար անհրաժեշտ որևէ փաստարկ և/կամ որևէ ապացույց (օրինակ՝ տեսաձայնագրություն), համաձայն «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 43-րդ հոդվածի 1-ին մասի ա կետով սահմանված դրույթների, հանձնաժողովին չի ներկայացվել:

Միևնույն ժամանակ, կազմված արձանագրության և դրա անբաժանելի մաս հանդիսացող փաստաթղթերի, ինչպես նաև հարկային մամնի տեղեկատվական բազայում առկա տվյալների ուսումնասիրությամբ հիմնավորվում է Բողոքաբերի կողմից խախտում կատարվելու փաստը: Մասնավորապես խախտումն արձանագրելուց հետո դուրս բերված «Z» հաշվետվությունում ներառված չի եղել թիվ 4212401 հանձնարարգրի շրջանակներում կատարված գնման արժեքը: Տվյալ դեպքում, Կարինե Պետրոսյան Ա/Ձ-ի մոտ ՀԴՄ շահագործման կանոնների խախտումը արձանագրվել է 10.06.2022թ.-ին ժամը 12:03-ին՝ կատարելով 800 դրամի գնում, որի դիմաց վճարված գումարը չի մուտքագրվել ՀԴՄ և ՀԴՄ կտրոն չի տրամադրվել գնում իրականացնող անձին, իսկ ժամը 12:08-ին ՀԴՄ-ից դուրս բերված «Z» հաշվետվությունը հավաստել է ՀԴՄ շահագործման կանոնների խախտման առկայությունը:

Վերոնշյալի վերաբերյալ ուսումնասիրություն իրականացրած պաշտոնատար անձանց կողմից 10.06.2022թ.-ին ՀՀ հարկային օրենսգրքի 345-րդ հոդվածի 6-րդ մասով սահմանված կարգով կազմվել է հսկիչ գնման ընթացքում կատարված խախտումների վերաբերյալ թիվ 4212401 արձանագրությունը, որին Ա/Ձ-ն հրաժարվել է ծանոթանալ, ստորագրել և ստանալ մեկ օրինակը, ինչի մասին ուսումնասիրություն իրականացրած պաշտոնատար անձանց կողմից սահմանված կարգով կատարվել է համապատասխան նշում:

3. Բողոքարկման առարկային վերաբերվող իրավական կարգավորումներ և եզրահանգումներ

ՀՀ հարկային օրենսգրքի 345-րդ հոդվածի 3-րդ մասի համաձայն՝ հսկիչ գնումներն իրականացվում են Օրենսգրքի 343-րդ հոդվածի 6-րդ մասին համապատասխան տրված հանձնարարագրի հիման վրա:

ՀՀ հարկային օրենսգրքի 345-րդ հոդվածի 5-րդ մասի համաձայն՝ հսկիչ գնման հանձնարարագիրը հարկ վճարողին (գործադիր մարմնի ղեկավարին) կամ նրան փոխարինող

պաշտոնատար անձին ծանոթացման է ներկայացվում հսկիչ գնման արդյունքում խախտումներ հայտնաբերելու պահին, իսկ խախտումներ չհայտնաբերելու դեպքում՝ հսկիչ գնումից (գնումներից) հետո, բայց ոչ ուշ, քան հանձնարարագրում նշված ժամկետի վերջին օրը: Հսկիչ գնումը փաստացի սկսելու օրվա վերաբերյալ գրառումը հանձնարարագրում կատարվում է հսկիչ գնում իրականացնող պաշտոնատար անձանց կողմից: Հարկ վճարողի (գործադիր մարմնի ղեկավարի) կամ նրան փոխարինող պաշտոնատար անձի կողմից հանձնարարագիրը ստորագրելուց ու ստանալուց հրաժարվելու դեպքում հանձնարարագրի՝ հարկային մարմնի կնքած պատճենը հարկ վճարողին է ուղարկվում Օրենսգրքի 339-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 3-րդ կետով սահմանված կարգով:

ՀՀ հարկային օրենսգրքի 345-րդ հոդվածի 6-րդ մասի համաձայն՝ հսկիչ գնման (գնումների) արդյունքում նույն հոդվածի 1-ին մասում նշված կարգերի ու կանոնների պահանջների խախտումներ հայտնաբերելու դեպքում հանձնարարագրի ներկայացման օրը երկու օրինակից կազմվում է հարկային մարմնի սահմանած ձևով արձանագրություն հսկիչ գնման ընթացքում կատարված խախտումների վերաբերյալ:

ՀՀ հարկային օրենսգրքի 345-րդ հոդվածի 7-րդ մասի համաձայն՝ նույն հոդվածի 6-րդ մասով սահմանված՝ խախտումների վերաբերյալ արձանագրության երկու օրինակներն արձանագրությունը կազմելու օրը ներկայացվում են հարկ վճարողին (գործադիր մարմնի ղեկավարին) կամ նրան փոխարինող պաշտոնատար անձին: Արձանագրությունը ստորագրում են հսկիչ գնում կատարող անձը (անձինք) և հարկ վճարողը (գործադիր մարմնի ղեկավարը) կամ նրան փոխարինող պաշտոնատար անձը, ինչպես նաև հարկ վճարողի անունից ապրանքներ մատակարարող (վաճառող), աշխատանքներ կատարող, ծառայություններ մատուցող և (կամ) դրամական հաշվարկ կատարող աշխատողը (աշխատողները): Հարկ վճարողը (գործադիր մարմնի ղեկավարը) կամ նրան փոխարինող պաշտոնատար անձն արձանագրության հարկային մարմնի օրինակի վրա կատարում է գրառում այն ստանալու մասին և հանձնում է հարկային մարմնի պաշտոնատար անձին, իսկ արձանագրության վերաբերյալ առարկություններ ունենալու դեպքում դրա մասին նշում է կատարում արձանագրությունում:

Նույն հոդվածի 8-րդ մասի համաձայն՝ հսկիչ գնման արդյունքում սույն հոդվածի 1-ին մասում նշված կարգերի ու կանոնների պահանջների խախտումներ հայտնաբերելու դեպքում Օրենսգրքի 343-րդ հոդվածի 10-րդ մասով սահմանված ժամկետներում ու կարգով կազմվում և հարկ վճարողին կամ նրա պաշտոնատար անձին է ներկայացվում նույն հոդվածի 14-րդ մասով սահմանված ձևով ուսումնասիրության արդյունքների վերաբերյալ արձանագրության նախագիծ, որում նշվում են նաև տեղեկություններ հսկիչ գնման հանձնարարագրի շրջանակներում կատարված նախորդ բոլոր գնումների վերաբերյալ:

Նույն մասի համաձայն՝ Օրենսգրքի 343-րդ հոդվածի 11-րդ մասով սահմանված կարգով ու ժամկետներում հարկ վճարողին (գործադիր մարմնի ղեկավարին) կամ նրան փոխարինող պաշտոնատար անձին է ներկայացվում ուսումնասիրության արդյունքների վերաբերյալ արձանագրությունը:

Իր հերթին, ՀՀ հարկային օրենսգրքի 381-րդ հոդվածի 3-րդ մասի համաձայն՝ հսկիչ դրամարկղային մեքենա կիրառող կազմակերպությունները, անհատ ձեռնարկատերերը և նոտարները կանխիկ դրամով կամ պլաստիկ քարտերի միջոցով դրամական հաշվարկներ իրականացնելիս պարտավոր են ապրանքներ ձեռքբերողին, աշխատանքներ ընդունողին կամ ծառայություններ ստացողին տրամադրել հսկիչ դրամարկղային մեքենայի կտրոն:

ՀՀ հարկային օրենսգրքի 382-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետի համաձայն՝ հսկիչ դրամարկղային մեքենա կիրառող կազմակերպությունները, անհատ ձեռնարկատերերը և նոտարները պարտավոր են պահպանել Կառավարության սահմանած՝ հսկիչ դրամարկղային մեքենաների կիրառության կանոնները:

ՀՀ կառավարության 2020 թվականի դեկտեմբերի 3-ի N 1976-Ն որոշմամբ հաստատվել է հսկիչ դրամարկղային մեքենայի կիրառության կանոնները՝ համաձայն N3 հավելվածի (այսուհետ նաև՝ N3 հավելված):

N3 հավելվածի 3-րդ կետի համաձայն՝ գանձապահը պարտավոր է՝

1) ՀԴՄ-ի միջոցով մուտքագրել ՀԴՄ կտրոնի վրա տպագրման համար անհրաժեշտ տվյալները, որոշել գնման ընդհանուր գումարը և տեղեկացնել գնորդին կամ պատվիրատուին:

2) ապրանքները հանձնելու պահին՝ գնորդից կամ կատարված աշխատանքների կամ մատուցված ծառայությունների դիմաց՝ պատվիրատուից գումար ստանալու դեպքում, իսկ կանխավճարների կամ մասնակի վճարումների դեպքում՝ գումարը մուտքագրելուց անմիջապես հետո տրամադրել ՀԴՄ կտրոն:

N3 հավելվածի 17-րդ կետի 2-րդ ենթակետի համաձայն՝ Օրենսգրքով սահմանված պատասխանատվություն կիրառելու առումով՝ ՀԴՄ-ի կիրառության կանոնների խախտում է դիտվում՝ ՀԴՄ-ի կտրոն չտրամադրելը, այդ թվում՝ ստացված կանխավճարի դիմաց:

N3 հավելվածի 17-րդ կետի 3-րդ ենթակետի համաձայն՝ Օրենսգրքով սահմանված պատասխանատվություն կիրառելու առումով՝ ՀԴՄ-ի կիրառության կանոնների խախտում է դիտվում՝ գնված ապրանքի կամ ընդունված աշխատանքի կամ ստացված ծառայության արժեքը (այդ թվում՝ կանխավճարի) չմուտքագրելը կամ դրանց արժեքից ցածր արժեքի (այդ թվում՝ կանխավճարից ցածր կանխավճարի) մուտքագրումը:

ՀՀ հարկային օրենսգրքի 416-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ Հսկիչ դրամարկղային մեքենաների կիրառության կանոնների (բացառությամբ սույն հոդվածի 4-րդ մասում նշված դեպքի) խախտման համար կազմակերպությունը, անհատ ձեռնարկատերը կամ նոտարը տուգանվում է 200 հազար դրամի և տվյալ հարկ վճարողի բոլոր հսկիչ դրամարկղային մեքենաներով նախորդ եռամսյակի ընթացքում արձանագրված շրջանառության 0.5 տոկոսի գումարի հանրագումարի չափով, բայց ոչ ավելի, քան 10 միլիոն դրամը:

Ուսումնասիրելով դիմում-բողոքով ներկայացված բողոքաբերի պնդումները, ինչպես նաև ուսումնասիրելով գործում առկա՝ կազմված Արձնագրության անբաժանելի մաս հանդիսացող բոլոր փաստաթղթերը և ՊԵԿ տեղեկատվական բազայում առկա տվյալները՝ Հանձնաժողովը հայտնում է, որ հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ բողոքաբերի կողմից որևէ ապացույց չի ներկայացվել դիմում-բողոքով բերված պնդումները հիմանվորելու համար, ուստի

Հանձնաժողովը հայտնում է, որ ներկայացված պնդումները հիմնավոր չեն և չեն կարող կազմված Արձանագրության անվավերության հիմք հանդիսանալ:

Ինչ վերաբերվում է դիմում-բողոքով ներկայացված՝ կազմված Արձանագրությունում գնված ապրանքը տնտեսվարողին հետ վերադարձվելու մասին նշում կատարված լինելու հանգամանքին, որը իրականությանը չի համապատասխանում, ապա Հանձնաժողովը հայտնում է, որ թիվ 4212401 հանձնարարգրի շրջանակներում կատարված գնումը պարտադիր վերադարձման ենթակա չէր, ուստի վերոնշյալը տեխնիկական վրիպակի արդյունք է, որը չի կարող կազմված Արձանագրության անվավերության հիմք հանդիսանալ:

Ելնելով վերը նշված իրավանորմերի դրույթներից և հիմք ընդունելով սույն որոշման 2-րդ կետում բերված փաստական տվյալները՝ Հանձնաժողովը գտնում է, որ Արձանագրությունը կազմվել է ՀՀ օրենսդրության պահանջներին համապատասխան, այն հիմնավոր է, որի պայմաններում դիմում-բողոքը ենթակա է մերժման:

4. Եզրափակիչ մաս

Ելնելով քննության արդյունքներից և ղեկավարվելով Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսգրքի 20-րդ բաժնով, «Մաքսային ծառայության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 37-րդ հոդվածով, Հայաստանի Հանրապետության պետական եկամուտների կոմիտեի հարկային և մաքսային մարմինների բողոքարկման հանձնաժողովը

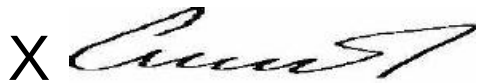
ՈՐՈՇՈՒՄ Է՝

ՀՀ ՊԵԿ հարկ վճարողների ընթացիկ հսկողության հարկային տեսչություն-վարչության 12.07.2022թ. թիվ 4212401 արձանագրության դեմ Ա/Ձ Կարինե Պետրոսյանի դիմում-բողոքը մերժել:

Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում իրազեկելուն հաջորդող օրվանից:

Սույն որոշմանը չհամաձայնվելու դեպքում այն ուժի մեջ մտնելու օրվանից երկու ամսվա ընթացքում կարող է բողոքարկվել դատարան:

8/30/2022

ԱՐՏՅՈՄ ՍՄԲԱՏՅԱՆ

ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ՆԱԽԱԳԱՀ՝

Signed by: SMBATYAN ARTYOM 3210860416

ԱՐՏՅՈՄ ՍՄԲԱՏՅԱՆ